

Spegelparken -i staden

Under 2012 blev Uppsala en storstad med över 200 000 invånare. Behovet av en ny stadspark blir allt större, särskilt i de norra delarna som idag förtätas kraftigt. Här behövs en park för vardag och fest, för ro och rörelse. Vår park, Spegelparken, är för folket – en park för alla.

Läge

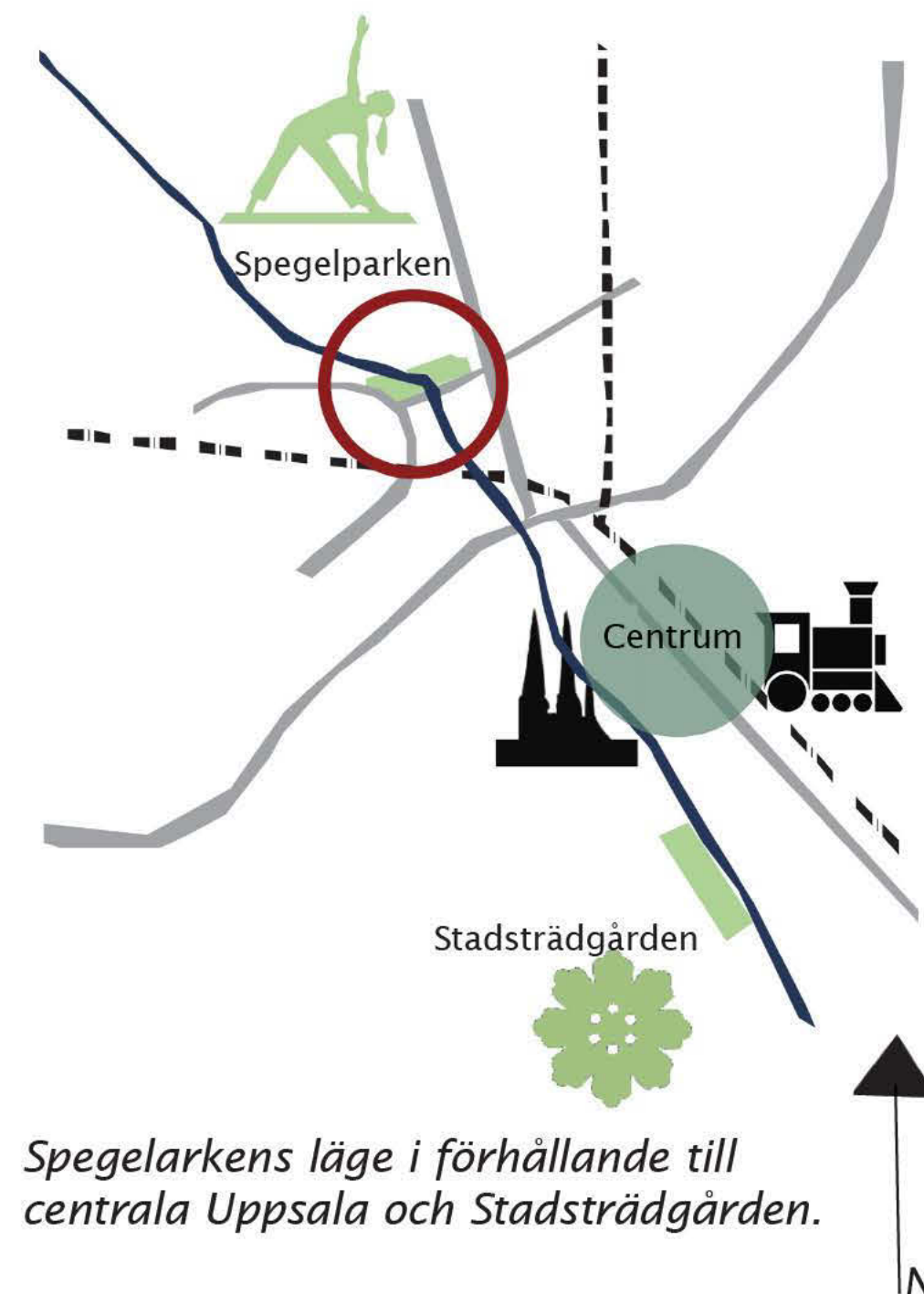
Parken ligger mellan stadsdelarna Luthagen, Svartbäcken och Librobäck, med Fyrisån som rinner igenom. Promenerar man två kilometer söderut längs ån når man centrum och Uppsalas stadspark, Stadsträdgården. Stadsträdgården är en uppvisningspark med många blomsterarrangemang och otillräckliga aktivitetsytor. Vårt förslag, Spegelparken, kompletterar Stadsträdgården genom sitt fokus på människans behov. Här finns plats för både kropp och tanke.

Historia, nutid och framtid

Inom parkområdet finns idag Fyrishov och Seminariet. Fyrishov är Sveriges mest besökta arena där man kan bada, motionera, gå på konferens och spa. I anslutning till Fyrishov finns inhägnade utomhusbad och en camping. Huvudbyggnaderna är postmodernistiska och idag bygger man ut anläggningen med en stor multihall.

Seminariet är en gammal läroinstitution med tradition av praktisk trädgådsutbildning vilken det fortfarande finns spår av i parken i form av gamla kulturväxter. De nationalromantiska byggnaderna har tjänat husrum för utbildning av lärarelever fram tills ett par år sedan.

Det pågår en intensiv exploatering kring området idag. Både i norr och söder om området har det under 2000-talet byggts ett flertal femvåningshus. I detta nu pågår en livlig diskussion kring ett exploateringsförslag med 250 bostäder som ska beläggas i den här parken. Många invånare föreslår att platsen borde användas som stadspark. Förslaget Spegelparken gör detta möjligt.

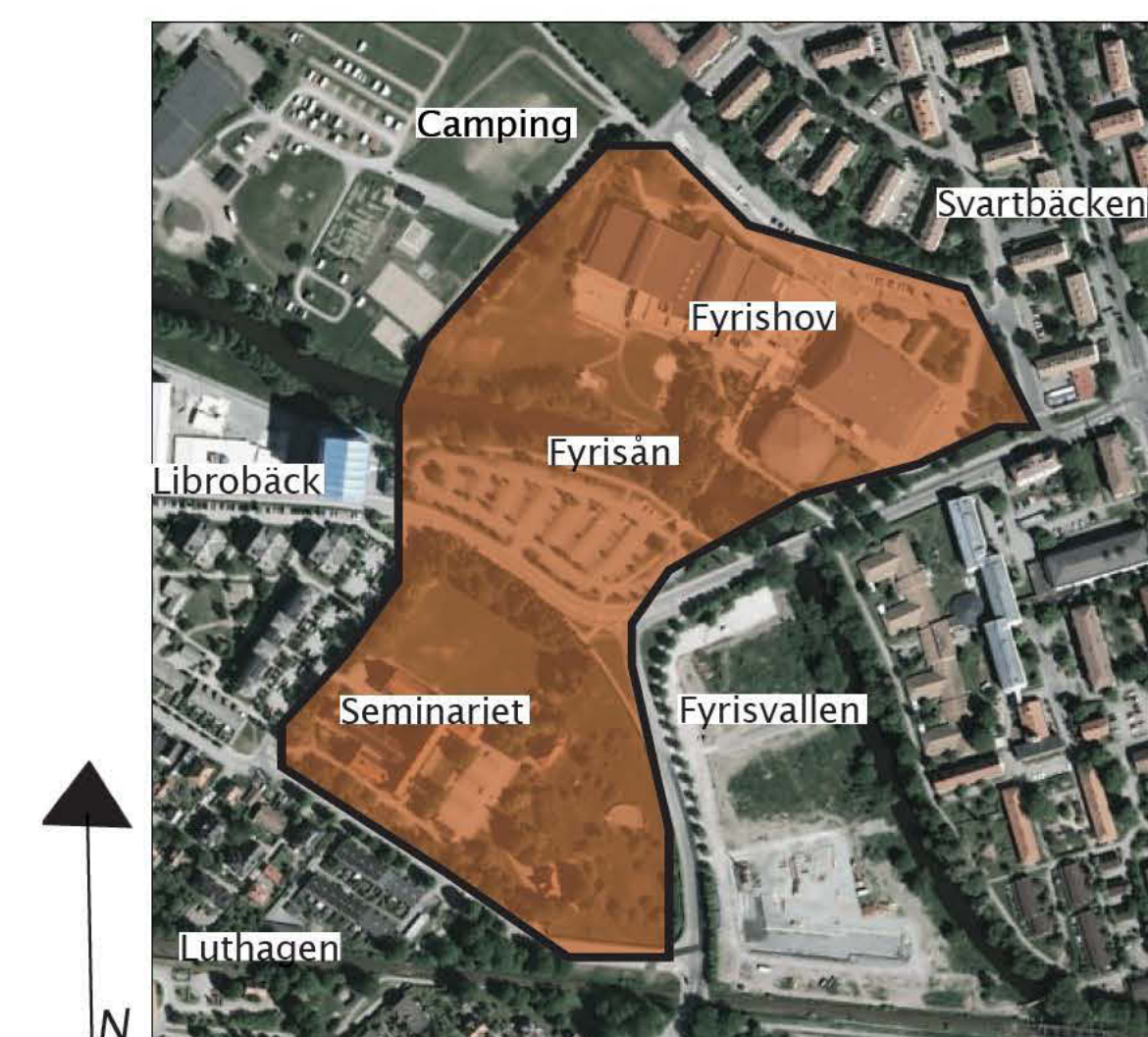
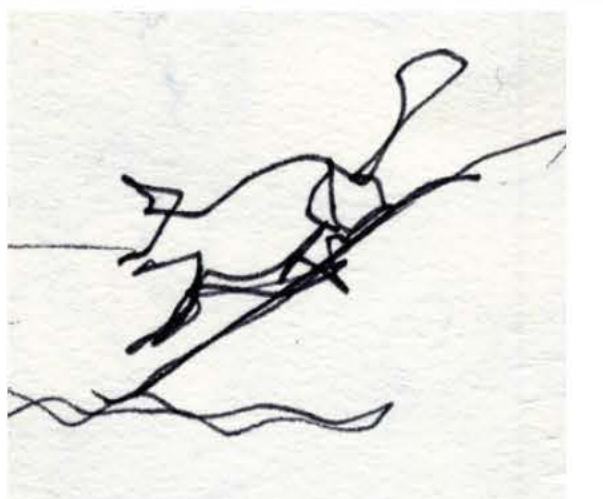
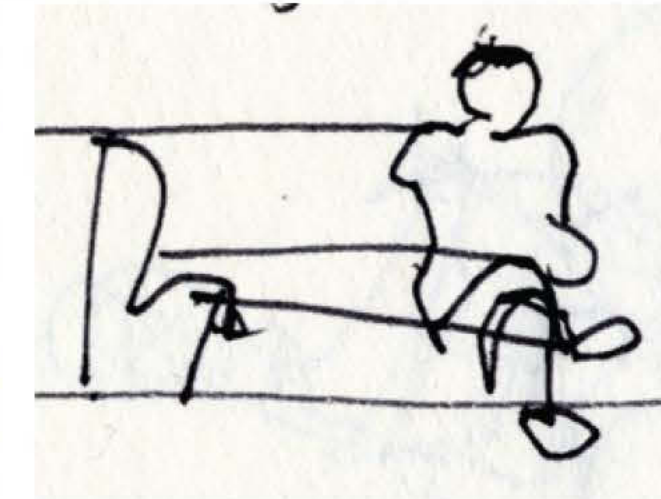
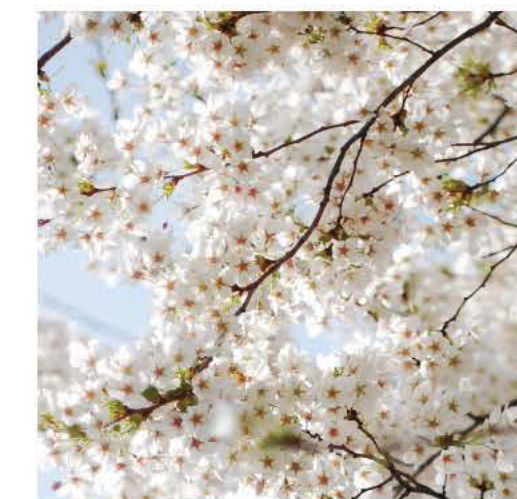
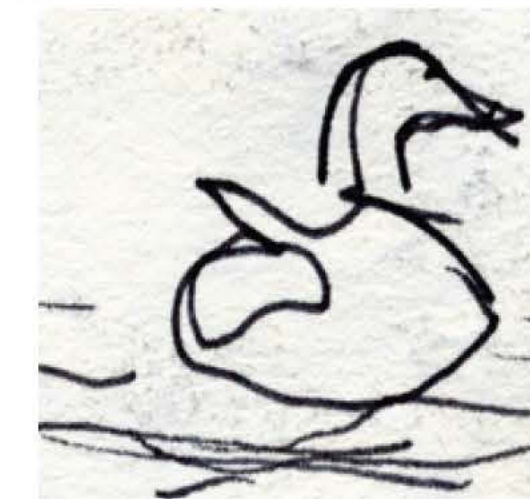

Spegelarkens läge i förhållande till centrala Uppsala och Stadsträdgården.

Minnen från en dag i Spegelparken

Perspektiv mot väst, öster om Fyrisån, Spegelparkens öppna rum vid Fyrishov.

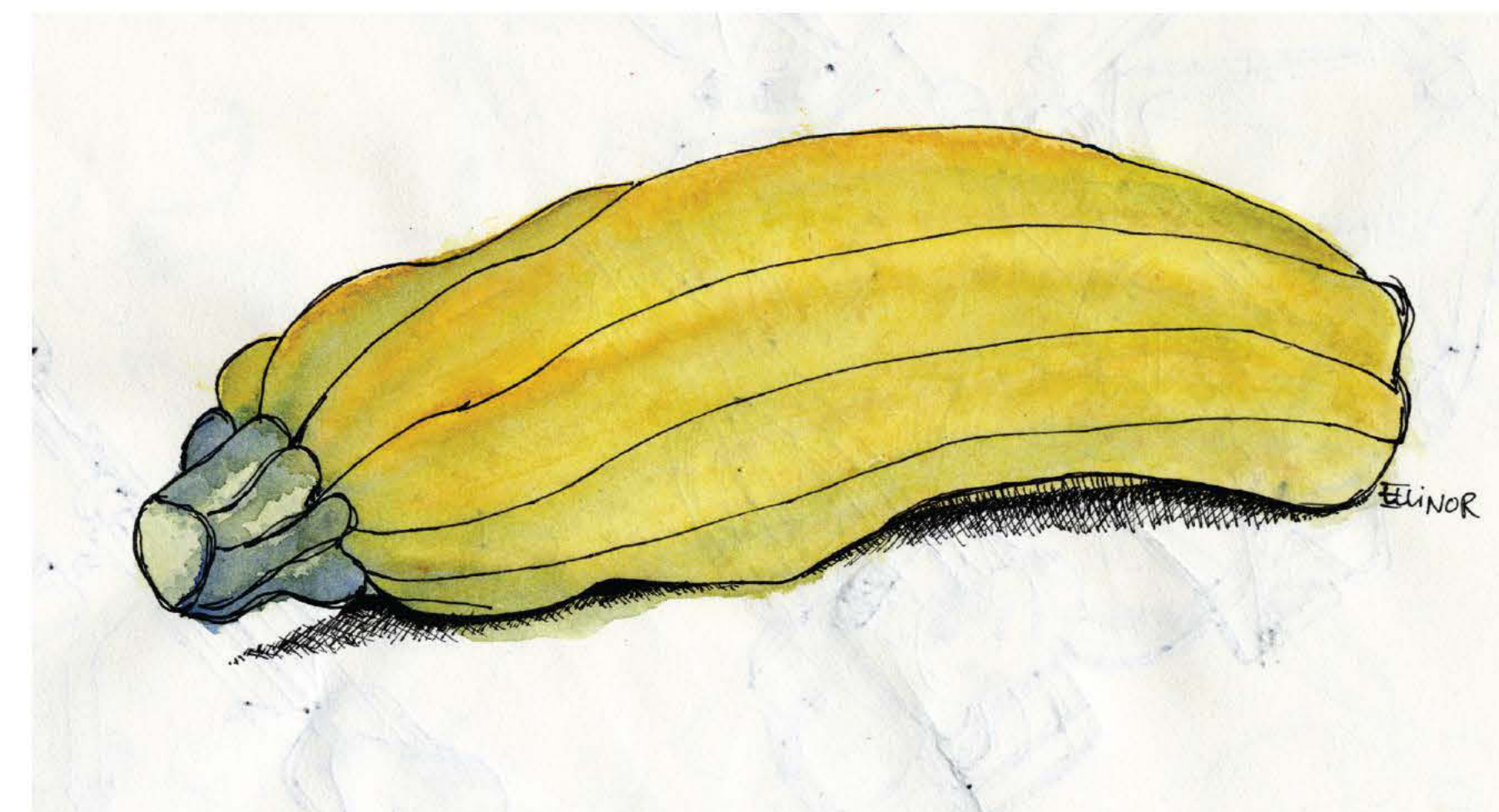
Områdets omfattning och orientering till omgivande stadsdelar.

Fyrishov, badanläggning i postmodernistisk anda.

Seminariet, gammalt lärosäte i nationalromantisk stil.

Spegelparken - en gemensam spegelbild

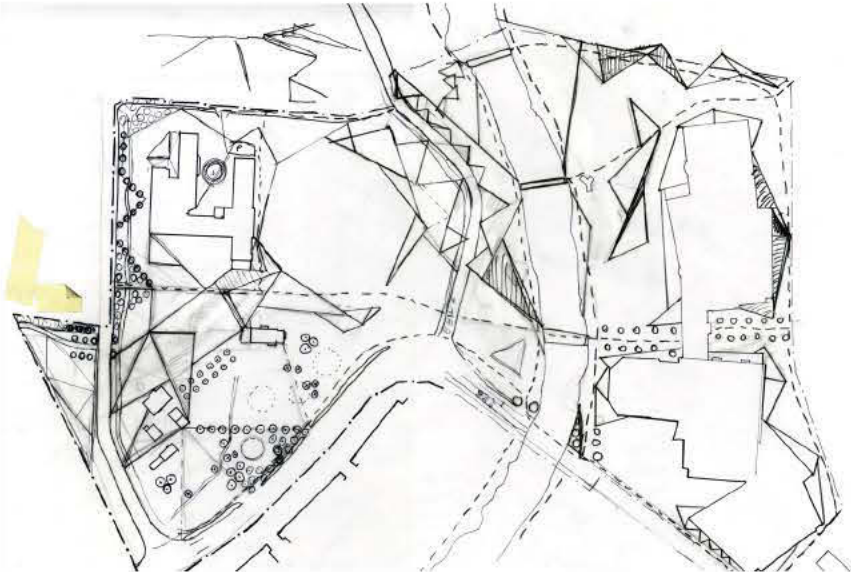
Platsen där Spegelparken anläggs har i dag tre huvudsakliga karaktärer; öppet, halvöppet och slutet som bevaras och utvecklas. Parken behöver samtidigt få en ny helhetskänsla och ett tydligt sammanhang. Fyrishovs postmodernistiska former och Seminariets nationalromantik kan kopplas samman genom ett starkt formspråk som ger en sammanhängande helhetskänsla. Parken får en gemensam spegelbild där kropp och tanke speglas i varandra.

Koncept -en gemensam spegelbild

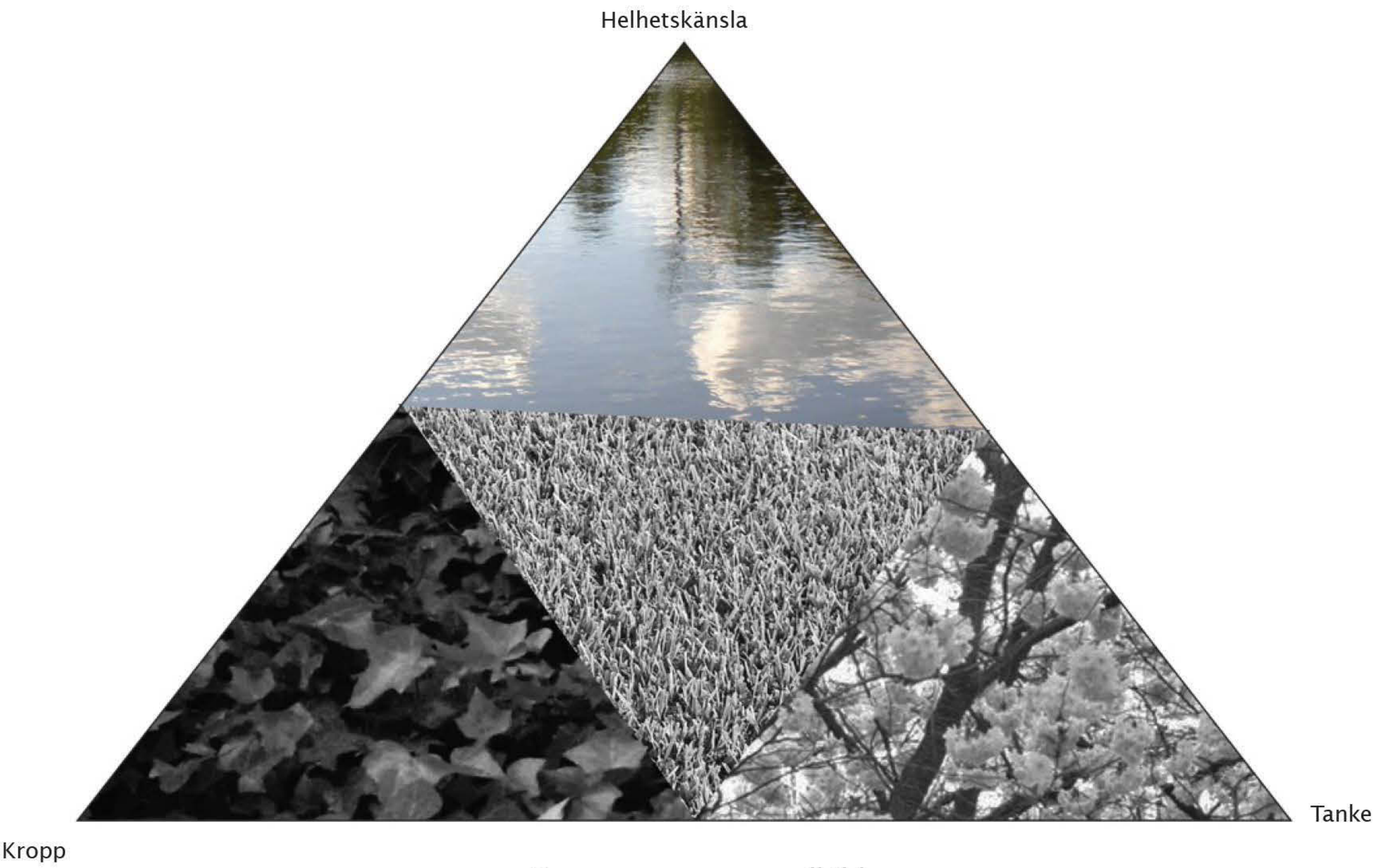
Med utgångspunkt ur Fyrishovs kroppsliga fokus och Seminariets tänkande historia utvecklar vi en ny sammanknyttande helhetskänsla. Genom ett starkt formspråk och igenkännande gestaltungs-element som spegeldetaljer, tegelmaterial och återkommande vegetationstyper bildas en helhet. I parken finns rum för kroppen och tanken och metaforiskt kan människan se sig själv i en ny spegelbild.

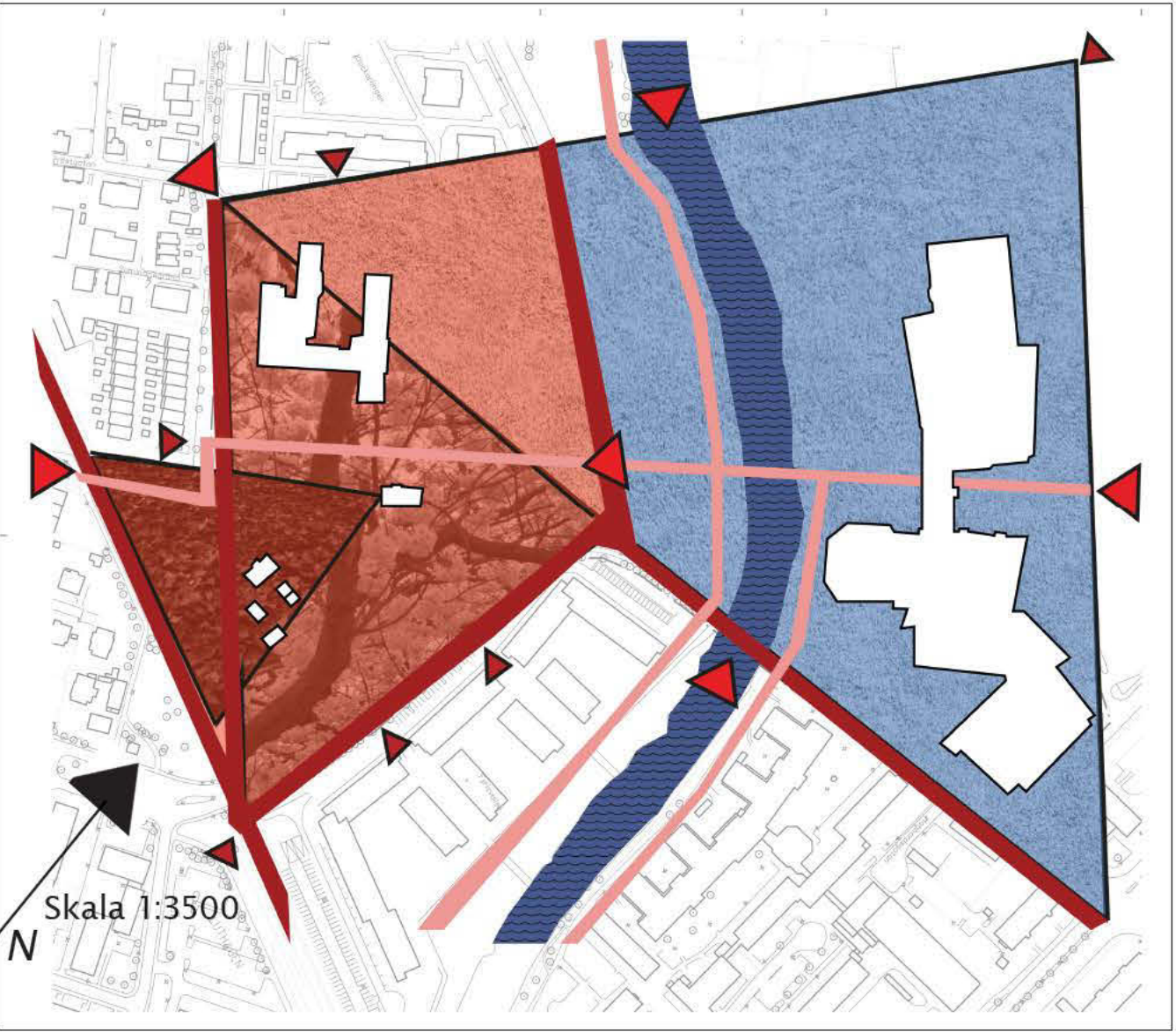
Spegelskulptur av Michel De Broin

Planskiss

En gemensam spegelbild

Seminarieområdet och Fyrishov behöver knytas ihop

Analyskarta

Två skilda delområden som saknar koppling

- Seminarieområdet: Nationalromantisk arkitektur, gamla kulturväxter, tradition som lärosäte, vackra tegeldetaljer.
- Fyrishovsområdet: Postmodernistisk arkitektur, idrottsmetropol, stark aktivitetsgivare och målpunkt.

Befintliga rumskaraktärer med potential

- Öppet: Fria gräsytor, luftigt, blåsigt.
- Halvöppet: Lundar, dungar, lövtak.
- Slutet: Trolskt, slutet, lummigt.

Kopplingar till omgivningen

- Fyrisån: Viktig länk mellan staden och naturen, rekreativstråk, kan bli en barriär om inte fler broar byggs.
- Gång - och cykelstråk: Knyter samman parken, bör utvecklas.
- Vägar: Fyrisvallsgatan och Ringgatan skapar starka barriärer mellan parken och omgivningen samt inom parken, bör överbyggas.
- Entréer: Svaga, behöver utvecklas för att ge parken identitet.

Programkarta

Delområden sammanknyts

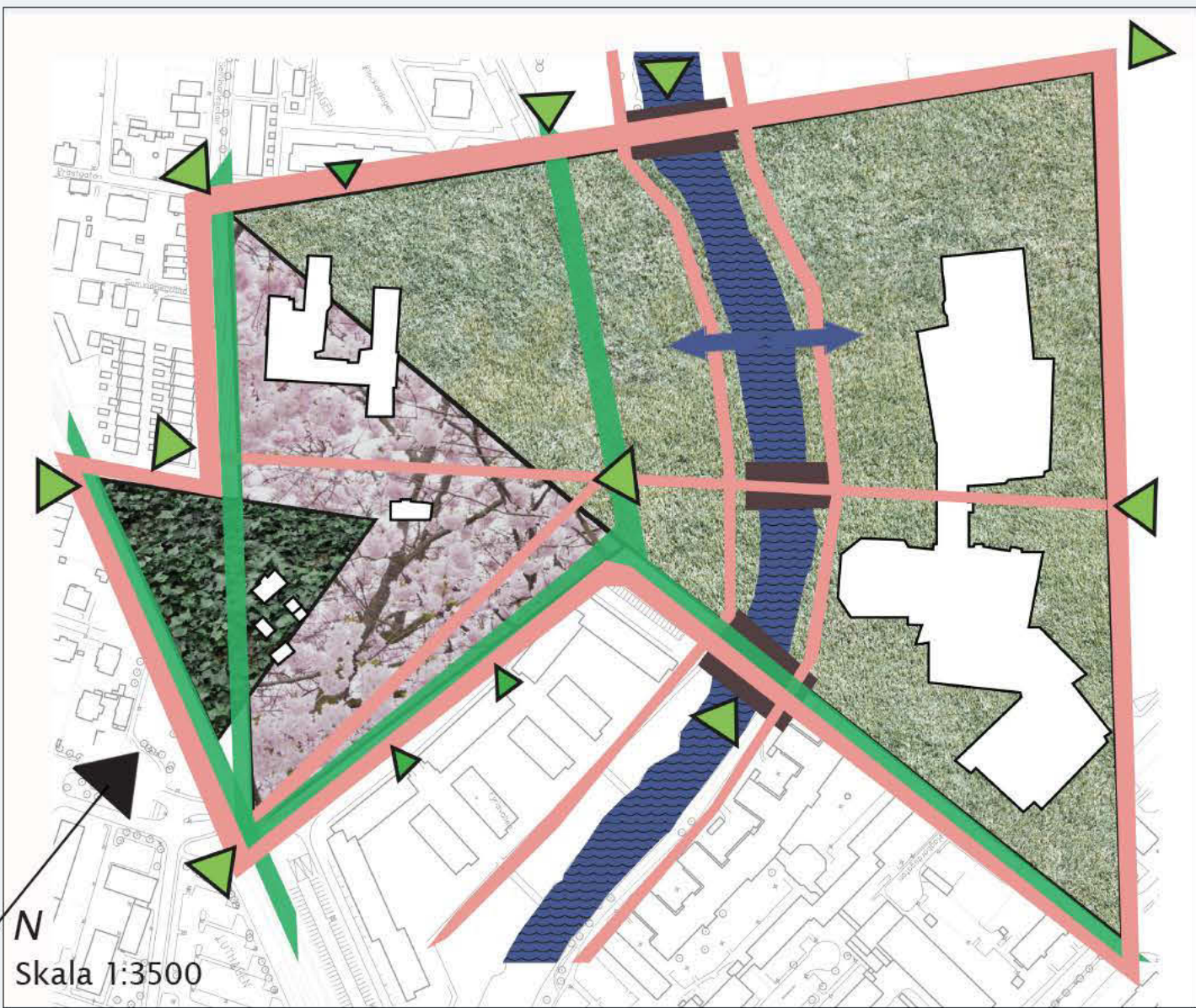
- En inramande slinga och återkommande karaktärsdrag bör tilläggas för att skapa helhet.

Befintliga rumskaraktärer utvecklas

- Öppet: Oprogrammerade platser, obrutna gräsytor, konstraterande sluten vegetation som förstärker de öppna ytorna.
- Halvöppet: Breda trädkronor i dungar bildar tak och gräs- och ängsvegetation ger golv. På så vis skapas en stark rumskaraktär med flytande väggar.
- Slutet: En entrédel med småskaliga odlingsrum där spaljeer, kulturväxter, buskar och träd ger en labyrintisk struktur. En mystisk del med slutna och trolska rum, skapade genom inramande häckar med mörka och ljusa växter som kontrasterar mot varandra.

Kopplingen till staden stärks

- Fyrisån: bör integreras ytterligare för att knyta ihop parken med staden.
- Broar: bör skapas för att motverka barriärverkan.
- Gång och cykelstråk: bör adderas för att skapa tillgänglighet.
- Vägar: ska integreras i omgivningen och dess aktivitetsgivande karaktär utnyttjas.
- Entréer: ska ge besökaren en stark platskänsla, återkommande element skapar detta. Större entréer bör skapas där vi anser att det finns behov.

Tre huvudkaraktärer, öppet, halvöppet och slutet utvecklas, området binds samman till en helhet.

Spegelparken -planen 1:1000

Ett starkt formspråk knyter ihop Seminariet och Fyrishov. Spännande rumsliga kontraster mellan öppet, halvöppet och slutet längs parkens stråk ger starka rumsupplevelser. Fyrisån integreras i parken genom nya broar och väster om ån, i parkens centrum, skapas en "smältpunkt." Här finns generösa ytor för fartfyllda aktiviteter som parkour och skejt men också plats för odling och lek.

Slutet

I den slutna småskaliga delen av parken finns stadsodling dit alla är välkomna att sätta sina fröer. Den gamla gården i söder blir ett centrum för de som odlar med redskapsbodar och kompost. En speciell gemenskap utvecklas mellan de som möts över en fåra jord. En helt annan känsla skapas i spegelrummet, det tysta rummet och det talande rummet. Dessa slutna rum är mystiska, trolska och lite hemlighållna från resten av parken. Där kan man gömma sig bland snåriga vintergröna växter och reflekteras i vridna speglar och dammar. Oavsett om man går igenom odlingarna eller de mystiska rummen, kommer man ut som en ny människa.

Odling och reflektioner

Parken året runt Aktiviteter i de olika parkdelarna

	Promenera	Jogga	Bada	Sola	Leka	Trädgårdscafé	Ha picknick	Grilla	Aka skidor	Aka skridskor	Plocka frukter och bär	Titta på växter	Villa	Avskiljdhhet	Mötesplatser	Fåglar och insekter	Stadsodling	Yoga	Parkour	Skate	Boule	Bollisport	Idrottscentrum	Konst	Konst- och kulturrevengemang	Utomhusbio	Mat / Servering / Fest	Snö eller isskulpturer	Skulpturer/speglar
																													
Öppet																													
																													
Halvöppet																													
																													
Slutet																													

Halvöppet

I den halvöppna lunden skapas ett sirligt lövtak och ett inbjudande golv att ha picknick på, klättra i träden och springa barfota mellan stammarna.

Äppellunden, här bevaras mycket av platsens karaktär i dag.

Öppet

De öppna soliga rummen inbjuder till spontan aktivitet med stor valfrihet. Här finns plats för både dig och din hund att ta ut stegen. På vintern kan man bland annat utnyttja ytorna och stadens snö till att bygga snöskulpturer. Vid Fyrishov anläggs en stor plaskdamm som kompensation för Uppsalas undermåliga badmöjligheter.

Sol och bad

Spegelparken -parkens öppna rum

Planutsnitt av parkens öppna rum. Stora oprogrammerade ytor ger valmöjligheter för besökaren. Här kan man bland annat åka skidor, skejta, hålla konsert och ha yogaklasser. Med hjälp av täta vegetationsytor skapas en fond som förstärker den öppna karaktären. Parkens smältpunkt ger en urban känsla som kopplar in staden i parken.

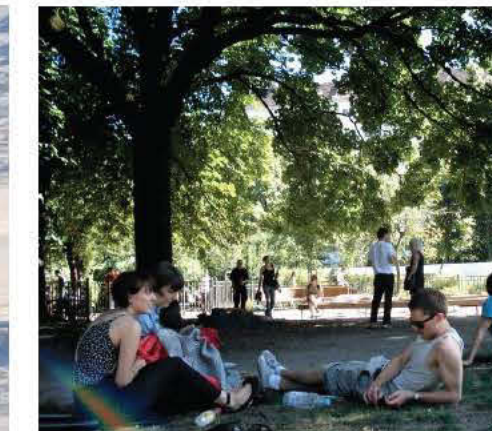
Lummig fond

I kontrast mot de öppna rummen skapas en växtfond med både träd- och buskskikt. Detta ger en varierad promenad för människan och ett bra gömme för djur. Växtvalet utgår från platsens befintliga material med inhemska växter som har skogskaraktär.

Oprogrammerad yta

De stora ytorna ger användaren valfrihet och tillför luftig karaktär. En storskalig och pampig atmosfär bildas och siktlinjer skapas upp mot den vackra Seminariebyggnaden.

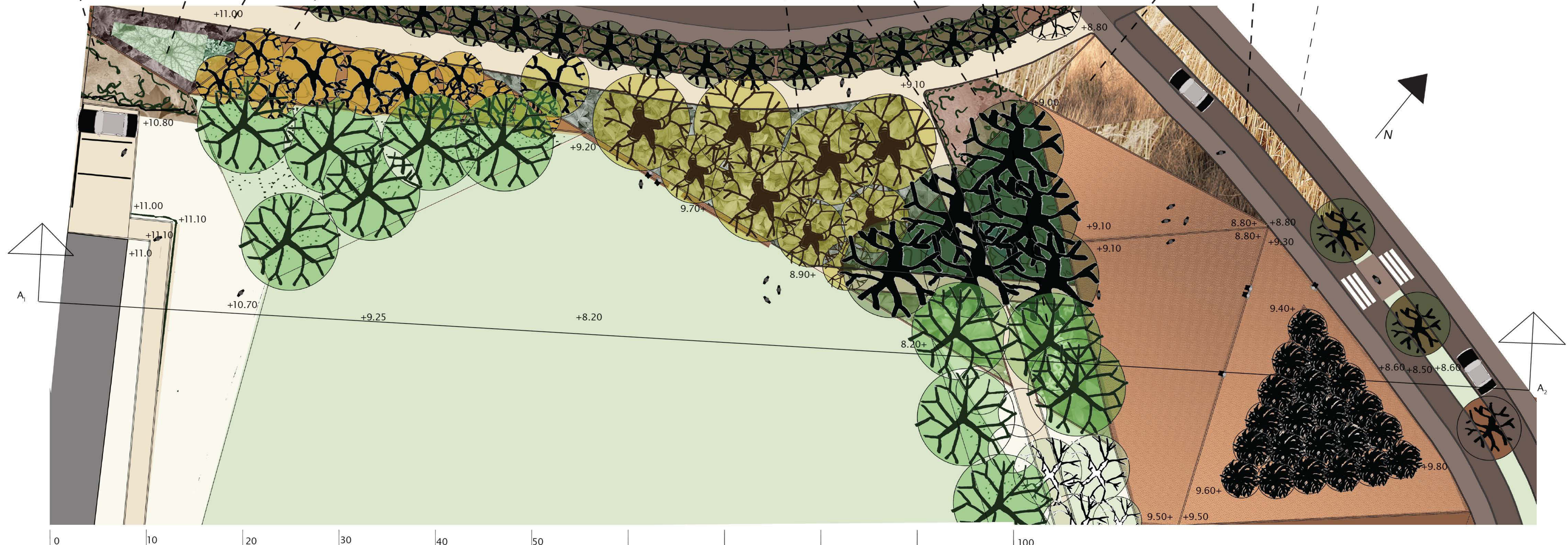

Parkens smältpunkt

Centralt i parken finns "smältpunkten". Här samsas generösa torgytor i olika nivåer och kanter med stadsodling. Aktiviteter för alla smaker helt enkelt. Vägen leds strategiskt igenom för att utnyttja den urbana och livliga känslan den ger.

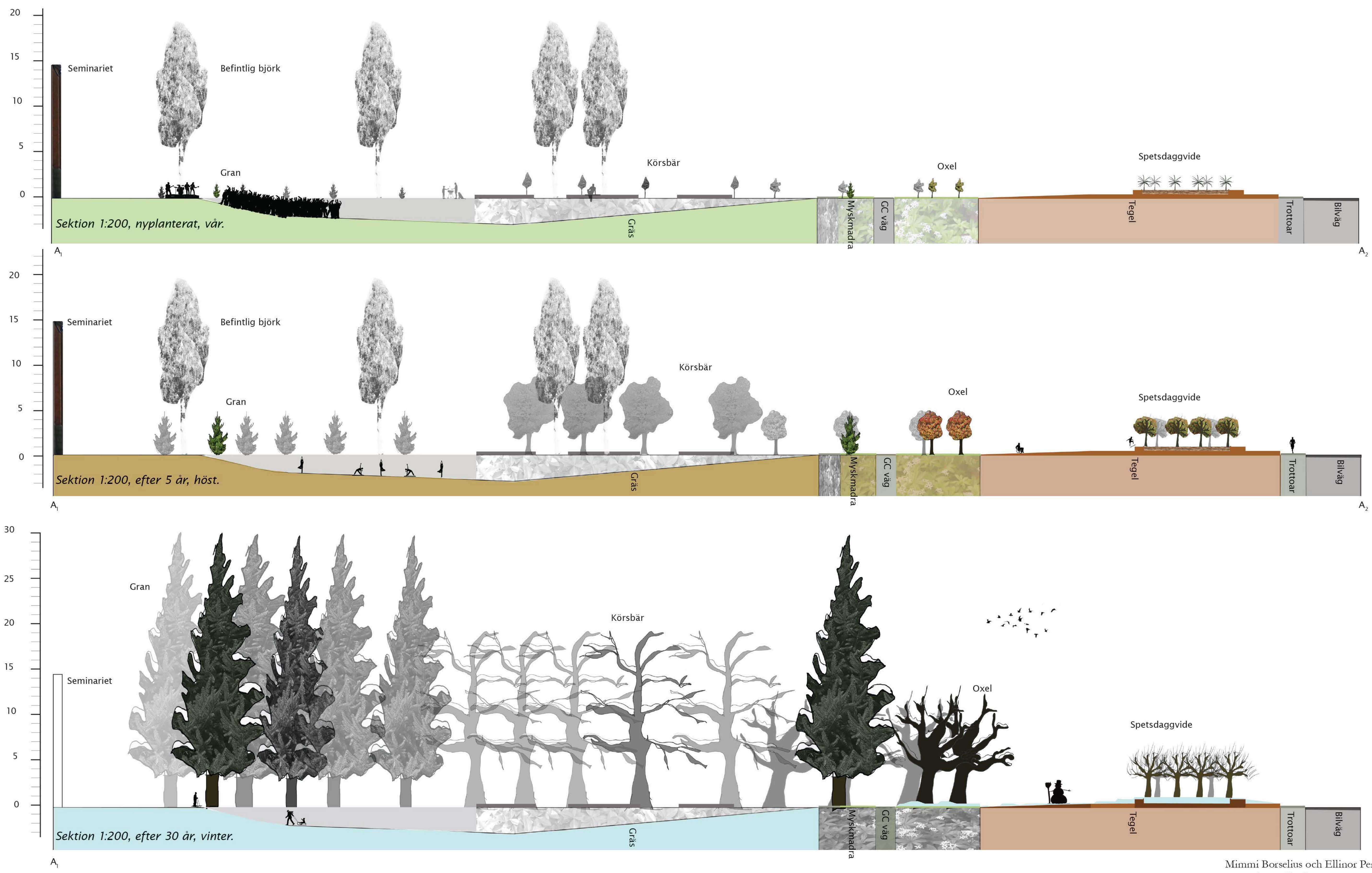

Utsnittets läge i parken

Skala 1:200

Spegelparken -sektioner

Spegelparken -parkens slutna rum

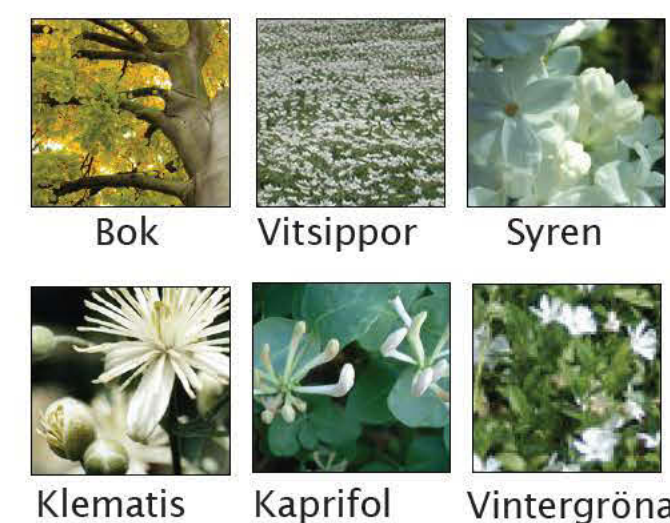
Planutsnitt av parkens slutna rum. Här finns plats för ro, avskiljdhet och reflektion. Den här delen av parken har spegelinslag i form av vatten och spegelskulpturer som ger rummen djupare dimensioner. Slutenheter skapas av höga häckar som tydligt avgränsar rummen och hemlighåller dem från resten av parken. Växtvalet ger rummen kontrast. Mörka vintergröna toner och bokmaterialets röda blad utgör väggarnas stomme som lysas upp av vita björkstammar, vita perenner och vitblommande rododendronbuskar.

Landesgartenschau Wolfsburg av Topotek1. Till spegelrummen anlitas konstnärer för att skapa platsunika spegelskulpturer åt stadsparken.

Spegelrummet

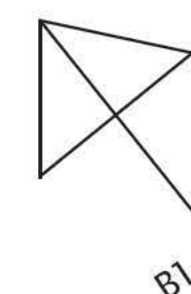
Spegelrummet består av tre mindre och ett större rum som tillsammans omges av bokhäckar. I de tre mindre rummen finns växter som doftar och blommar olika tider på säsongen; syren, vit klematis och kaprifol. I varje rum står en spegelskulptur som leker med besökarens visuella uppfattning av rummen. På våren blommar vitsippor i det stora rummet under bokarna.

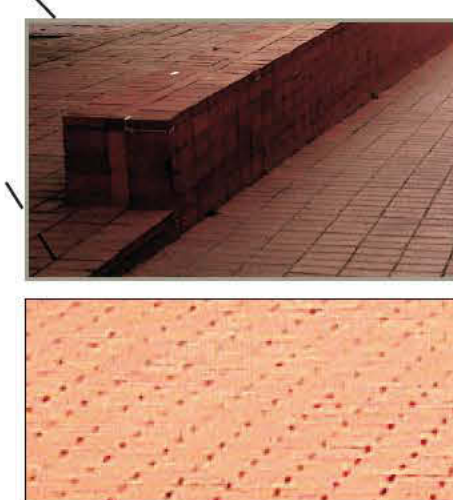
Bok Vitsippor Syren
Klematis Kaprifol Vintergröna

Spegelskulpturer

B1

Tegeldetaljer i form av gångar och sittplatser.

Det talande rummet

Vindens lätta sus genom björkkronor och en porlande damm talar med ett svagt bubbel i rummet. Närmast runt dammen står himalayabjörkar och längre ut i rummet ornäsbjörkar. Rummet inramas av en tujahäck som bildar en mörk fond åt björkarnas vita stammar och gör rummet starkt även vintertid. På våren täcks marken först av blåblommande scilla, sedan av blåsippor för att senare under sommaren ersättas av blålockor.

Tuja Himalayabjörk Ornäsbjörk Skilla Blåsippa
Blålocka

Röda lunden

Den röda lunden är ett rum som öppnar upp och skapar kontrast för att stärka känslan av slutenhet. Purpuraplarna kopplar även till den halvöppna äppellunden utanför och ger en naturlig väg in i de slutna rummen. Samtidigt täcks marken med tusenskönor.

Purpurapel Tusensköna

Det tysta rummet

En stilla vattenspegel ligger i mitten av rummet och marken utanför gångvägar och vegetation är täckt av ljuddämpande flisad bark. En friväxande idegranshäck ramar in rummet och framför den står ett vitblommande rhododendron buskage. Runt dammen i mitten växer vitblommande vintergröna, grupper av vit akleja, vit stjärnflocka och älggräs.

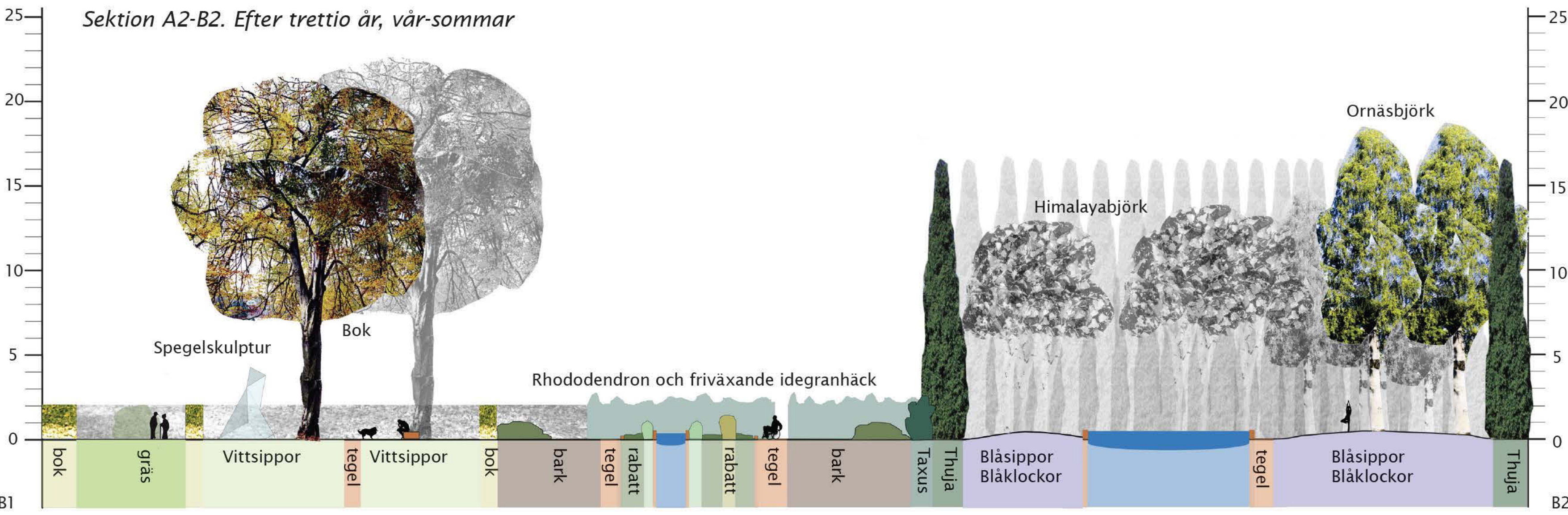
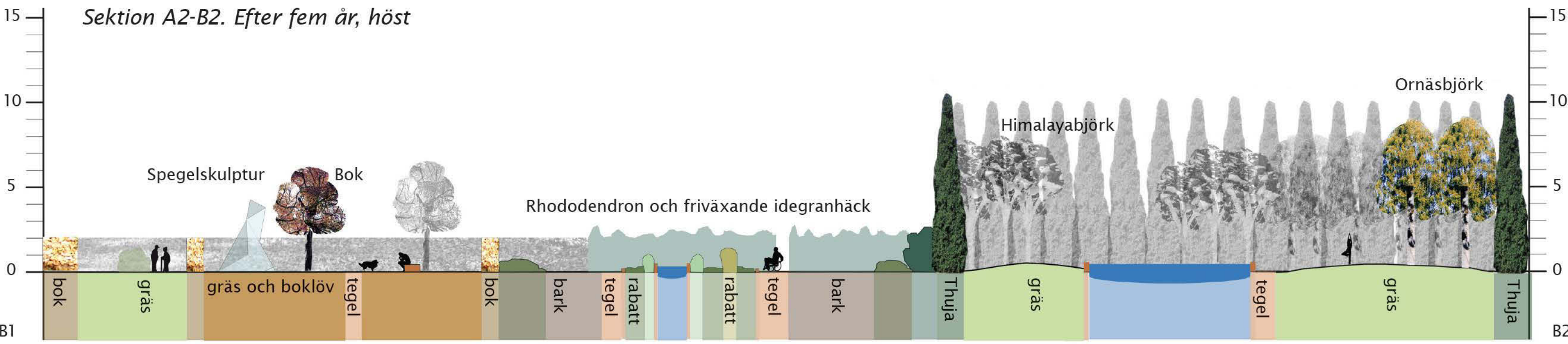
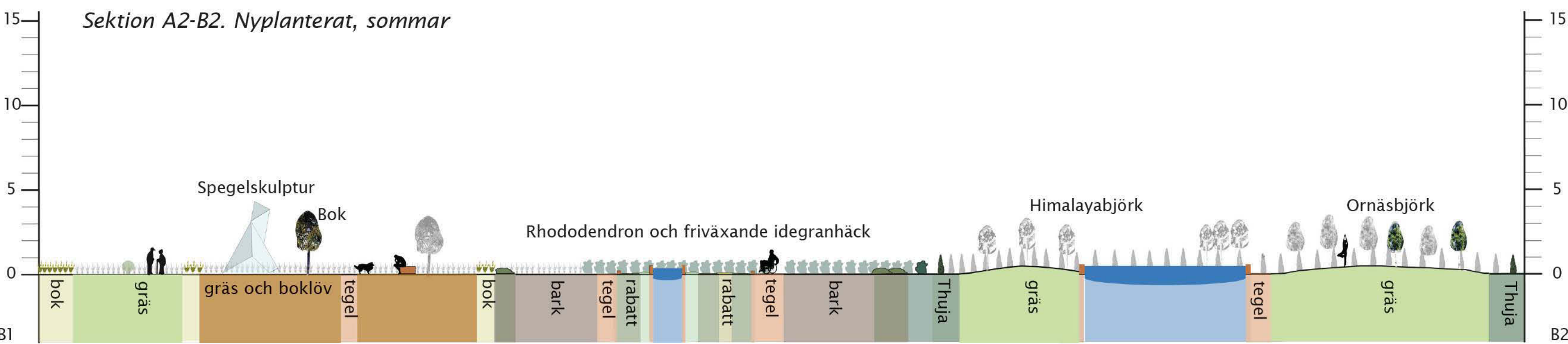
Idegran Rhododendron Bark
Vintergröna Akleja Älggräs Stjärnflocka

0 10 20 30 40 50 100

Skala 1:200

Spegelparken -sektioner och växtval

Vegetationen i parken används dels för att skapa olika rum och kontasterande övergångar mellan de. Men också som ett sammmanbindande och helhetsskapande element. Vegationen återkommer i varierade teman genom olika rum i parken. Växtvalet är inspirerat och hämtat från parkens ursprungligen rika utbud av historiska kulturväxter.

Genomgående för hela parken är att det finns rum för alla olika årstider. De slutna rummen har ett växtmaterial som är vintergrönt, bokrött och har ljusa trädstammar som är vackra på vintern. Även i andra delar av parken används barrväxter och björk samt höga perenner med arkitektonisk karaktär och vinterståndare. På våren blommar lökväxter som krokus, sippor och scilla. Sedan blommar först körsbärsträden i de lummiga rummen och vid entréerna och därefter parkens alla aplar. Sommartid blommar perenner. I de slutna rummen blommar vita perenner som byter av varandra och i de halvöppna lundarna växer ängsblommor och dagglåpa. Långa Fyrishov växer höga gräs och vass samt fuktliga växter, perenner, knäckepil, spetsdaggvide och alar. I de öppna delarnas lummiga fond får parken en mer skogslig karaktär med buskskikt och perenner med voddlandkänsla. På hösten får buskarna och flera av träden dekorativa bär som gynnar fågellivet och hela parken skiftar i rött och gult. Sensoammren och hösten är även en storhetstid för odlingen av kulturväxter i parken. Bärbuskar och äppelträd får frukt och grönsakerna mognar och skördas i de delar av parken som avsatts för stadsodling. Dessa delar ligger vid parkens smältpunkt och vid den södra entréen. Närmast byggnaderna i parken placeras perennrabbatter. Vid seminariabyggnaderna får rabatterna ett äldre perennval som ger en mjuk övergång och föankrar byggnaden i park. Runt Fyrishov anspelar växtvalet på badtraditionen med höga arkitektoniska perenner som till exempel kavedun.

Översiktlig växtlista för Spegelparken

Alchemilla mollis	Dagglåpa	Salix acutifolia	Spetsdaggvide
Alnus glutinosa	Klibbal	Salix fragilis	Knäckepil
Amelanchier spicata	Häggmisjel	Scilla	Scilla
Anemone hepatica	Blåsippa	Sorbus intermedia	Oxel
Anemone nemorosa	Vitsippa	Spiraea betulifolia 'Thor'	Björkspirea
Aquilegia vulgaris	Akleja	Spiraea japonica 'Little Princess'	Praktspirea
Astilbe japonica	Silverastilbe	Syringa vulgaris 'Mme Lemoine'	Syren
Astrantia major	Stjärnflocka	Taxus x media 'Hillie'	Idegran
Bellis perennis	Tusensköna	Thuja occidentalis 'Brabant'	Pelartuja
Betula pendula 'Dalecarlica'	Ornäsbyörk	Vinca minor	Vintergröna
Betula pendula	Björk	Ängsväxter	
Betula utilis var. Jacquemontii	Himalayabjörk		
Brunnera macrophylla	Kaukasisk förgätmigej		
Campanula rotundifolia	Blåkllocka		
Clematis Vitalba-gruppen 'Paul Farges'	Vitalbaklematis		
Eranthis hyemalis	Vintergäck		
Eutrochium purpureum	Rosenflockel		
Fagus sylvatica	Bok		
Filipendula americana	Amerikanskt älggräs		
Galium odoratum	Myskmadra		
Glyceria maxima	Jättegröe		
Hedera helix 'Grafik'	Murgröna		
Hoichera sanguinea	Blodalunrot		
Hydrangea anomala ssp. Petiolaris	Klätterhortensia		
Lonicera caprifolium	Kaprifol		
Malus x domestica	Olika sorter av äpple		
Malus purpurapelgruppen 'Hopa'	Sort av purpurapel		
Mischanthus chinensis	Japanskt prydnadsgräs		
Molinia caerulea	Blåtåtel		
Parthenocissus quinquefolia 'Engelmannii'	Engelmansvin		
Picea abies	Gran		
Prunus avium 'Plena'	Fylldblommigt fågelbär		
Prunus avium	Fågelbär		
Rhododendron Caucasicum-Gruppen 'Cunninghams White'	Caucasicumrododendron		

Spegelparken -en hållbar framtid

Historsikt är Seminariet en plats för tänkande medan Fyrishov är en plats för fysisk aktivitet. Spegelparken binder samman det fysiska och det mentala och erbjuder plats för möten och reflektioner i det växande och förtätade Uppsala.

Ett sammanbindande element i staden

Stadsdelarna runt Spegelparken har starkt skilda karaktärer från alla 1900- och 2000-talets stiler och avståndet till Stadsträdgården är stort. Spegelparken behövs för att knyta samman de olika bostadsområdena och ge människorna här en offentlig demokratisk plats att mötas på.

En hållbar framtid

Ett växande intresse för stadsodling är tydligt idag och i framtiden kan detta bli ännu mer efterfrågat och självklart. I Spegelparken finns ytor för detta och om intresset för stadsodling ökar kan ytterligare ytor avsättas för detta. Flera nyttoväxter, exempelvis kryddor som oregano gynnar insekter och fjärilar som bidrar till parken och stadens pollinering samt biologiska mångfald. Odlingen blir även ett dekorativt inslag i parken då blomster som solrosor och klättrande luktarter blandas med kål, tomater och andra grödor.

En park för stadens invånare

Oprogrammerade öppna ytor i kontrast mot småskaligare slutna rum ger folket möjlighet och frihet att utnyttja parkområdet på sitt eget sätt. När Uppsala fortsätter växa och stadskärnan blir allt tätare är Spegelparken den oas som framtidens stad behöver.

En park med tillfredställelse för alla olika människogrupper och individer. En park för kropp, tanke och framtid.

Perspektiv över Spegelparkens smälltpunkt, mot nordväst.

Här, väster om Fyrisån, möts naturen, staden och odlingen. Liksom odlingen blir de triangulära tegelformerna en aktiv mötesplats men här finns också plats att sitta ner och betrakta.